

Dansk Ledningsejerforum

Årsberetning 2012

Dansk Ledningsejerforum er et samarbejdsorgan for ledningsejere i Danmark.

Dansk Ledningsejerforum:

- Er et fælles samarbejdsorgan for ledningsejere. Dette samarbejdsorgan skal samtidig fungere som en kontaktmulighed for diverse eksterne samarbejdspartnere med henblik på behandling af forespørgsler mv. Endvidere vurderer og kommenterer samarbejdsorganet på eget initiativ lovforslag, normer osv.
- fremmer samarbejdet blandt ledningsejere indbyrdes og mellem ledningsejere og offentlige myndigheder og andre organisationer.
- fremmer brug af fælles retningslinier og udøver oplysningsvirksomhed til gavn for ledningsejere og samfundet som helhed i forbindelse med etablering og drift af ledningsanlæg.

Dansk Ledningsejerforums medlemmer:

Indledning

Dansk Ledningsejerforum er et samarbejdsorgan for ledningsejere i Danmark.

Medlemmerne er repræsenteret via deres brancheforeninger, bortset fra TDC. Dansk Ledningsejerforum repræsenterer direkte og indirekte ca. 6.000 ledningsejere, der fordeler sig nogenlunde således:

TDC	1
Naturngasselskaber	4
Elselskaber	58
Afløb og spildevand	94
Fjernvarmeværker	400
Vandværker	2.100
Antenneforeninger	2.500

Organisation

Dansk Ledningsejerforum består af et fællesudvalg, tre faggrupper samt en Erfa-gruppe.

Faggrupper og Erfa-gruppe er opdelt i følgende emner:

- ledningsregistrering
- forebyggelse af graveskader
- ledningsetablering
- gæsteprincippet (Erfa-gruppe)

I fællesudvalget drøftes emner af overordnet karakter, og fællesudvalget koordinerer og uddelegerer opgaver til faggrupperne, der også kan tage sager op på eget initiativ.

I 2012 har fællesudvalget arbejdet på at lave en ny hjemmeside til Dansk Ledningsejerforum. Den nye hjemmeside er blevet aktiveret i starten af 2013.

Organisationsplan forår 2013 er indsat som bilag i dette dokument. Her er endvidere vist, hvilke eksterne arbejdsgrupper og udvalg Dansk Ledningsejerforum er repræsenteret i. Desuden er repræsentanternes navne anført.

Fællesudvalget

Fællesudvalget er det samlende udvalg i Dansk Ledningsejerforum, og der holdes normalt 4 møder om året i dette forum. Her involverer udvalget sig direkte i enkelte emner/sager og uddelegerer andre sager til de relevante faggrupper.

Det er også fællesudvalget, som samler kommentarer til nye love og andre høringer. I 2012 har det blandt andet været den nye vejlov, som har været i høring, og Dansk Ledningsejerforum har indgivet høringskommentarer.

Endvidere er revisionen af DS 475 "Norm for etablering af ledningssanlæg i jord" nu afsluttet og normen er udgivet. Dansk Ledningsejerforum har sammen med flere andre ledningsejere været sponsorer for revisionen, som vi nu med tilfredshed kan konstatere er færdig.

I marts 2012 blev der afholdt en tema-/strategidag med deltagelse af repræsentanter fra alle udvalg under Dansk Ledningsejerforum. På dagen var der blandt andet indlæg fra BaneDanmark og No-dig kontrolordningen.

I 2012 er Dansk Ledningsejerforum desuden gået med ind i en retssag, som er meget principiel, da det ikke drejer sig om selve afgørelsen, men om præmisserne for afgørelsen. Sagen er blevet anket til Højesteret, hvor Dansk Ledningsejerforum deltager som biintervenient for TDC. Sagen forventes behandlet i december 2013.

Vi har endvidere fået en henvendelse om at indtræde som biintervenient i en anden sag, hvor ledningsejeren ikke er medlem af Dansk Ledningsejerforum. Sagen er principiel, men vi har valgt ikke at indtræde, når ledningsejeren ikke er medlem af Dansk Ledningsejerforum.

Endelig har vi gennem nogen tid arbejdet på en modernisering af foreningens hjemmeside og den nye flotte hjemmeside er nu blevet færdig og igangsat - webadressen er uændret www.dansk-ledningsejerforum.dk.

Faggruppe for ledningsregistrering

Der har været udskiftninger i faggruppen. Thor Gerner Nielsen, DONG Energy har overtaget formandsposten fra Kaj Simonsen, FDA.

Gyldighedsperioder på Ledningsplaner:

Under LER brugermøde blev det drøftet, hvor længe ledningsplaner er gyldige. I øjeblikket varierer gyldighedsperioder fra 3 uger til 180 dage. På denne baggrund har udvalget startet en drøftelse af emnet, og forventer at komme med en anbefaling i 2013.

Fælles standard for signaturer:

Udvalget har drøftet muligheden for at lave en ny udgave af den gamle FULS anbefaling om brug af farver og signaturer til ledninger. Udvalget er endnu ikke fremkommet med en konklusion.

Frie data:

Udvalget har løbende fulgt forløbet op til at geografiske data blev stillet gratis til rådighed. Udvalget ser store muligheder for fremover at udnytte de nye data, der er til rådighed.

Digital Tinglysning:

Udvalget har løbende fulgt udviklingen med Digital Tinglysning. Det er udvalgets opfattelse, at der generelt er mange ledningsejere, som har outsourcet arbejde med at få udarbejdet og tinglyst deklamationer til landinspektørfirmaer.

Udvalget har en fast repræsentant med i forum for Digital Tinglysning, som Den Danske Landinspektørforening tog initiativ til i starten af 2012. Der har været afholdt to workshops ved Tinglysningsretten i Hobro, som vi har deltaget i. Her foruden er der oprettet en ERFA-gruppe i Aalborg bestående af repræsentanter fra praktiserende landinspektører, rådgivende ingeniører, kommunale og private ledningsejere, som udvalget er repræsenteret i. Udvalget følger derfor løbende med i udviklingen indenfor digital tinglysning.

Graveskadesag i Højesteret:

Udvalget har endvidere drøftet en sag mellem TDC og Viborg Kommune, hvor der er blevet gravet ned i et kabeltrace. På tegning var der angivet et projekteret trace, som lå 25 meter forkert i forhold til, hvor det virkelige trace blev gravet ned. Denne sag tydeliggør, at ledningsejere skal forholde sig til nøjagtigheden af de projekterede anlæg, der lægges på ledningsplaner, samt nødvendigheden af at revidere de projekterede anlæg ved større ændringer. Dette bør gøres under hensyntagen til, hvor lang gyldighedsperiode man angiver på ledningsplaner.

Sagen blev i landsretten afgjort på en præmis om, at ledningsejerne (jf. forarbejder til LER-loven) skal påvise anlæg, hvis der kan være usikkerhed på tegninger. Denne præmis har fået Fællesudvalget til at deltage som biintervenient for TDC i Højesteret, da en sådan præmis åbner op for at ledningsejerne stort set altid skal ud og påvise anlæg for at undgå at ansvaret overgår til ledningsejeren.

Faggruppe til forebyggelse af graveskader

I 2012 har DLF's udvalg for graveskader primært arbejdet med tre temaer i bestræbelserne med, at reducere antallet af graveskader på ejernes anlæg. De tre temaer, der især har optaget udvalgets arbejde gennem det forgangne år, er

- LER (Ledningsejerregisteret)
- Uddannelse
- Lovgivning

LER (Ledningsejerregisteret):

Faggruppen har i flere år været optaget af prisstrukturen for brug af LER. I dag finansieres LER ved brugerbetaling. Brugere betaler i dag pr. søgt areal med et prisloft på maksimalt 100.000 kr. pr. bruger (2013). En række af de store brugere rammer dette loft efter få måneder, og skulle uden loft måske betale 500.000 kr.

Det er i udvalget drøftet, om betalingen er i tråd med intentionen bag oprettelsen af registret, som netop var at forebygge graveskader gennem enkel og lettilgængelig oplysning. Det kan være rimeligt

at give rabat til de store (hyppige) brugere, men strukturen betyder, at den sjældne bruger måske betaler uhensigtsmæssigt meget, hvilket kan tilskynde til at søge oplysninger uden om LER. Prisstrukturen kan også give anledning til, at der søges på mindre arealer i forventning om, at modtage flere oplysninger end det søgte areal dækker.

Udvalget har diskuteret prisstrukturen og har blandt andet overvejet, om man kan gøre brugen af LER gratis og finansiere driften ved betalinger fra ledningsejerne. Her vil et springende punkt være en rimelig fordelingsnøgle af omkostningerne.

Prisstrukturen drøftes blandt andet i Brugergruppen for LER, hvor udvalget deltager i drøftelser om lovgivningen vedrørende LER, herunder prissætningen.

Uddannelse:

Der har nu i nogle år været udbudt et 3-dages kursus i forebyggelse af graveskader for entreprenører på AMU centret i Ulfborg. Der undervises bl.a. i søgning af ledningsoplysninger og grundlæggende metoder til forebyggelse af graveskader. Kurset ligger i årets første måneder, hvor der normalt er lav aktivitet på graveområdet, men udbydes hele året efter behov.

Søgningen til kurset har desværre været lav, på trods af en attraktiv pris, og udvalgets tilskyndelser i diverse fora. Kurset vurderes ellers som relevant og værdifuldt blandt størstedelen af deltagerne. For at imødekomme entreprenører i Østdanmark har kurset været forsøgt etableret i Audebo, men uden succes. Udvalget har gentagne gange drøftet disse forhold, da vi som ledningsejere har stor interesse i, at gravearbejder omkring anlæggene udføres på betryggende vis. Det gøres bedst af gravesjak med det fornødne kendskab. Vores erfaring indtil nu er, at reklame og god omtale ikke er nok i sig selv.

Fra byggeriets brancheorganisation er der vist stor interesse for uddannelsen, men der efterspørges krav fra bygherrenes side. Hvis bygherren stiller krav om tilstedeværelse af uddannet personale ved gravearbejder, vil seriøse entreprenører uddanne sine medarbejdere. Det vil være fair at indskrive kravet i udbudsmaterialet, så forebyggelse bliver synligt prioriteret. Man tilskynder til best practice.

Udvalget arbejder derfor på, at få DLF's medlemmer til at stille et passende krav i graveudbud fremover. Parallelt hermed skal det sikres, at der er det fornødne antal uddannelsespladser til rådighed. Starten af det nye år vil derfor gå med koordinering og lancering af denne aktivitet gennem FU. Det er udvalgets håb, at DLF's medlemmer vil tage godt imod idéen.

Lovgivning:

Året igennem har udvalget kommenteret på høringsvar og drøftet diverse kendelser. Det har dog især været forhold omkring deklarationer og erstatning, der har været genstand for drøftelser.

Historisk set er et stort (men ukendt) antal ledninger blevet deklareret, men uden at eventuelle erstatninger er dokumenteret eller indskrevet i deklarationen. Det bestrides nu, om man stadig har sin ret, hvis der ikke er betalt erstatning. Hvis eksisterende praksis ændres, er det ødelæggende for ledningsejeres ret. Udvalget følger derfor med stor interesse såvel verserende sager som afsagte kendelser.

Ligeledes har udvalget indstillet, at der i lov om offentlige veje blev indskrevet en pligt for kommuner til, for ledningsejernes regning, at tinglyse en ledningsdeklaration på arealet, når et vejareal nedlægges. Det er endnu uvist, om forslaget kommer med i den endelige lov.

Faggruppe for ledningsetablering

Faggruppen skal sikre, at ledningsejernes synspunkter udbredes og søge at fremme fælles holdninger. Faggruppen skal støtte fælles tiltag, så ledningsejernes synspunkter får størst mulig gennemslagskraft over for myndigheder. Faggruppen skal holde sig ajour med lovgivningen og lovforslag og forsøge at påvirke dem i høringsfasen.

Faggruppen har i 2012 har haft udskiftning i bemanningen og først sidst på året har gruppen været fuldt repræsenteret fra alle ledningstyper.

Aktiviteter i 2012 har koncentreret sig om input til fællesudvalget om:

- Kommentering til udkast til ny vejlov
- Dansk Standard 475
- Ekspropriationskommissionen kendelse om flytning og status for ledninger der ligger på ikke-gæstevilkår i forbindelse med motorvejsbyggeri.

Kommentering til udkast til Ny vejlov:

I februar 2012 blev sendt hørings svar til udkast til ny vejlov. Høringen medførte en længere sagsbehandling i Vejdirektoratet. Et revideret udkast er sendt ud i endnu en høring i august måned. Som væsentlige punkter blev følgende fremhævet i et fælles svar fra fællesudvalget:

- En væsentlig forringelse af ledningsejernes rettigheder/beskyttelse i vejarealet
- Muligheden for at kommunen kan forlange betaling for udstedelse af gravetilladelser.
- Der kan være restriktioner på, hvor længe en opgravningstilladelse er gældende. Hvis gravearbejdet ikke er afsluttet inden for perioden, kan dette udløse dagbøder.
- Der lægges på flere områder stadig op til, at vejmyndighederne bliver enerådende i forholdet mellem vejmyndigheder og ledningsejere.
- På flere områder vil vejmyndigheder kunne lade arbejde udføre på ledningsejernes regning, hvis der ikke opnås enighed om fordeling, eller hvis ikke-definerede frister overskrides.
- Der åbnes op for ekstra betalinger fra ledningsejerne, fx betaling for at tage hensyn til ledningerne (§82, stk. 2) samt mulighed for at pålægge ledningsejerne bod og gebyrer.

Behandling i folketinget var fastsat til januar/februar men er p.t. ikke berammet i folketinget.

Dansk Standard 475:

I 2011 gav gruppen input til revision af DS 475. DS 475 er udsendt i en endelig udgave sidst i 2012. Normen er opdateret i forhold til europæiske standarder på området og er tilpasset de danske krav, særligt med hensyn til afstandskrav i forbindelse med lægning af ledninger i jord. Den er desuden suppleret med de tekniske rettelser fra DS 475/Till.1:1997

Ekspropriationskommissionen kendelse om flytning og status for ledninger der ligger på ikke-gæstevilkår i forbindelse med motorvejsbyggeri:

Ekspropriationskommissionen kendelse vedrørende fremtidige vilkår for et 60 kV kabel (gæst eller ikke-gæst) i forbindelse med motorvejen Hårup - Låsby. Det fremgår af kendelsen, at kablet ligger på uændrede vilkår, hvilket vil sige, at ledningsejer fremadrettet ligger som ikke-gæster på de steder, hvor ledningsejerne for nuværende har tinglyst og udbetalt erstatning. Er i tråd med kendelser fra både Ekspropriationskommissionen og Taksationskommissionen i forbindelse med Sunds Omfartsvej.

Det skal bemærkes, at Vejdirektoratet ikke valgte at anke Taksationskommissionen afgørelse vedrørende fremtidige vilkår for 10 kV kabler (gæst eller ikke-gæst) i forbindelse med Sunds Omfartsvej. Gældende retspraksis på området anses derfor at være, at såfremt en ledning ligger på ikke-gæstevilkår inden en omlægning, ligger ledningen fortsat på ikke-gæstevilkår efter omlægningen.

ERFA-gruppe vedrørende gæsteprincippet

Denne faggruppe er medtaget i Dansk Ledningsejerforum i 2011. Har tidligere fungeret som selvstændig ERFA-gruppe. Gruppen holder møde ca. 4 gange om året, hvor de rejste sager drøftes, og hvis man har en sag, der ønskes drøftet, er man velkommen til at møde op.

I 2012 har gruppen indgående drøftet forslaget til den nye lov om offentlige veje. Heldigvis ser det ud til, at der indføres en bestemmelse, der sikrer, at der skal tinglyses en ledningsdeklaration, når en offentlig vej nedlægges. Forslaget indeholder desværre også en række bestemmelser, der kan gøre det meget dyrt for ledningsejerne.

Den såkaldte vintapperrampesag, der omhandler betydningen af betalt erstatning med ledningsdeklarationer, kommer for landsretten i juni 2013. Gruppen vil følge denne sag nøje.

I 2012 blev det afgjort at en ledning, der var sikret ved tinglyst ledningsdeklaration, fortsat ikke ligger som gæst, selv om ledningen er omlagt for vejmyndighedens regning og nu ligger i vejareal. (Sunds omfartsvej). Det er vigtigt for ledningsejerne at være opmærksomme på dette, og huske at få aftalen registreret i deres system, så det kan dokumenteres - også om fx. 20 år.

Kontrolordning for styret boring og gennempresning

Kontrolordning for styret boring og gennempresning omfatter metoder til etablering af ledningssystemer i jord ved hjælp af underboringer, mikrotunneleringer, gennempresninger og andre styrbare og ikke-styrbare metoder til fremføring af ledninger med begrænset eller helt uden forudgående opgravning. Pt. omfatter kontrolordningen kun styrbare boringer.

Entreprenørfirmaer kan optages i ordningen, og på den måde få et bevis for, at de har de ønskede kvalifikationer gennem et certifikat, der udstedes af kontrolordningen. Efterfølgende auditeres firmaerne af kontrolordningen.

I 2012 har der pågået en del snak imellem de to parallelle kontrolordninger; Kontrolordning for styret boring og gennempresning samt Byggeriets kvalitetskontrol. Byggeriets kvalitetskontrol certificerer borefirmaer til at kunne foretage styret boring alene på Bane Danmarks arealer. Denne ordning er

billigere, da der ikke betales kontingent for medlemskab, men udelukkende betales for certificering samt auditering. Vi har syntes, at det var uheldigt med to meget ens ordninger, især da nogle ledningsejere kan have svært ved at skelne imellem, om et borefirma er certificeret til at foretage alle typer af boringer under kontrolordningen, eller om de udelukkende er certificeret til at udføre boringer for Bane Danmark. Vi håber på, at dialogen imellem de to kontrolordninger kan munde ud i en sammenslutning af de to kontrolordninger, med udgangspunkt i kravene for Kontrolordning for styret boring og gennempresning.

De to kontrolordninger repræsenterer i dag tilsammen 20 borefirmaer, hvoraf størstedelen er repræsenteret under Byggeriets kvalitetskontrol.

Kontrolordningen for styret boring og gennempresning har fået en ny og flot hjemmeside: <http://kontrolordninger.dk/styretboring.html>

Brugergruppe vedr. LER

LER har åbnet for nye funktioner i 2012.

- Bestilling af ledningsoplysninger i digitalt format
- Bestilling af ledningsplaner i forskellige størrelser papir

Mange ledningsejere understøtter dog ikke disse funktioner endnu. Der blev idriftsat en ny WEB-service, hvor disse nye funktioner blev understøttet, men den gamle WEB-service fortsætter i hvert fald indtil 1. april 2013, så ledningsejere har tid til at tilrette deres program til den nye WEB-service.

Generelt er driften af LER og WEB-servicen blevet meget mere stabil - og kommunikationen om driftsfejl er forbedret. Desværre løb LER's WEB-service dog ind i problemer sidst på året og gav mange time-out's. Ledningsejere, som lukkede deres WEB-service's om natten, oplevede, at deres produktion ikke kunne nås. I skrivende stund er der stadig problemer, men LER arbejder på højtryk for igen at få en stabil drift.

Ved udgangen af året oplyser LER at næsten 60 pct. af alle forespørgsler nu kører automatisk via WEB-servicen.

Fra 1. januar 2013 er gebyrloftet, for hvor meget en graveaktør kan betale, hævet fra 65.000 til 100.000 kr.

LER har undersøgt mulighederne for at lave en integration mellem LER og de gravetilladelses systemer, der findes på markedet, for derved at lette sagsbehandlingen hos graveaktørerne. Den udarbejdede rapport er efterfølgende blevet behandlet på et udvidet brugergruppemøde. Rapporten påpeger visse besparelsespotentialer. Ved brugermødet fremkom det, at graveaktørerne nok anså, at potentialet var større end det, der er beregnet i rapporten. Der er dog pt. ikke konkluderet yderligere på rapporten.

Bilag

Oversigt over Dansk Ledningsejerforums organisation er vedlagt årsrapporten som bilag.

Liste over Deltagere i Dansk Ledningsejerforums udvalg og faggrupper

jun-13

	Fællesudvalg		Forebyggelse af graveskader		Ledningsetablering		Ledningsregistrering	
TDC	Henrik Vinther Jensen	TDC	Bo Andersen	TDC	Henrik Vinther Jensen	TDC	Lilly Märcher	TDC
Naturgas-selskaber	Bjarne H. Jensen	HMN Naturgas I/S	John Thorn	HMN Naturgas I/S	Bjarne H. Jensen	HMN Naturgas I/S	Holger T. Frandsen	HMN Naturgas I/S
Elselskaber	Carl-Vilhelm Rasmussen	NRGI	Bjarne Dynkel	DONG Energy	Thomas Wiborg Kortsen	EnergiMidt	Lars Bang Thor Gerner Nielsen	HEF Net A/S Dong Energy
DANVA	Ole Skytte	HOFOR						
Fjernvarme-værker	Else Bjerring Højbjerg	AffaldVarme Aarhus	Torben Hald	Københavns Energi	Lars Lauge Johannesen	Aalborg komm. Fjernvarme- forsyningen	Else Bjerring Højbjerg	AffaldVarme Aarhus
Vandværker i DK (FVD)	Steen Sørensen	FVD			Steen Sørensen	FVD		
Antenneforeninger	Gunnar M. Nielsen	FDA	Gunnar M. Nielsen	FDA	Gunnar M. Nielsen	FDA	Gunnar M. Nielsen	FDA
Andre			Flemming Skøtt	Munck Forsynings- ledninger			Poul Kirk Andersen	Energinet.dk

Brugergruppe for LER:	John Thorn, HMN Naturgas I/S Steen Sørensen, FVD Thor Gerner Nielsen, DONG Energy	ERFA Gruppe om gæsteprincippet:	- John Thorn - Mette Hedelund Thomasen - Mette-Marie Joensen - Helle Birthe Jensen - Steen Sørensen - Claus Madsen	HMN Naturgas KE DongEnergy Dansk Energi FVD Naturgas Fyn
Kontrolordning for opgravn.fri ledn.etablering:	Claus Madsen, Naturgas Fyn Kjeld Emil Olsen, TDC			
Vejregelråd (vejdirektoratet)	Henrik Vinther Jensen, TDC John Thorn, HMN Naturgas I/S (suppleant)			